

**ATRIBUTELE DE IDENTIFICARE A PERSOANEI FIZICE
ÎN CADRUL RAPORTULUI JURIDIC CIVIL**

**ATTRIBUTES OF IDENTIFICATION OF THE NATURAL
PERSON WITHIN THE CIVIL LEGAL RELATIONSHIP**

Carmen VELICU,
Specialitatea Drept, gr. D 2502,
Coordonator științific: **Vladimir CHIRONACHI**, asist. univ.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a moldovei

Rezumat: Prezenta lucrare analizează atributele de identificare ale persoanei fizice în cadrul raporturilor juridice civile, cu scopul de a evidenția importanța acestor elemente în determinarea identității și a capacității juridice a individului. Persoana fizică desemnează omul, privit ca titular de drepturi subiective și obligații civile. Atributele de identificare ale persoanei fizice sunt elemente esențiale pentru identificarea acesteia atunci când participă la raporturile juridice civile. Prin individualizarea persoanei fizice se înțelege stabilirea identității acesteia prin mijloace care să permită identificarea sa în raporturile juridice civile. Aceasta este necesară deoarece societatea are interesul ca fiecare componentă a sa să poată fi identificată în multiplele raporturi la care participă. A identifica o persoană înseamnă a stabili identitatea acesteia, fiind astfel necesare anumite atribute. În dreptul privat, principalele mijloace de identificare a persoanei fizice sunt: numele, domiciliul și starea civilă. Numele permite recunoașterea și desemnarea persoanei fizice, domiciliul indică locul unde aceasta poate fi găsită, iar starea civilă stabilește identitatea juridică a persoanei respective. Atributele de identificare ale persoanei fizice sunt drepturi nepatrimoniale și prezintă caracteristici specifice acestora, fiind imprescriptibile, insesizabile, inalienabile, opozabile erga omnes, aparținând oricărei persoane fizice și fiind nesusceptibile de exercitare prin reprezentare.

Cuvinte-cheie: persoana fizică, atribute de identificare, nume, domiciliu, stare civilă

Abstract: *This paper analyzes the identification attributes of the natural person within civil legal relationships, with the aim of highlighting the importance of these elements in determining the identity and legal capacity of the individual. The natural person designates the human being, regarded as a holder of subjective rights and civil obligations. The identification attributes of the natural person are essential elements for identifying an individual when participating in civil legal relationships. The individualization of the natural person refers to establishing their identity through means that allow their identification within civil legal relationships. This is necessary because society has an interest in ensuring that each of its members can be identified in the multiple legal relationships in which they participate. To identify a person means to establish their identity; therefore, certain attributes are required. In private law, the main means of identifying a natural person are: name, domicile, and civil status. The name allows the recognition and designation of the natural person, the domicile indicates the place where they can be found, and the civil status establishes the legal identity of that person. The identification attributes of the natural person are non-patrimonial rights and present specific characteristics, being imprescriptible, non-seizable, inalienable, enforceable erga omnes, belonging to every natural person, and not susceptible to exercise through representation.*

Keywords: *natural person, identification attributes, name, domicile, civil status, legal capacity*

Persoana fizică reprezintă unul dintre subiectele fundamentale ale dreptului civil, fiind titular de drepturi și obligații în cadrul raporturilor juridice. Pentru ca aceste raporturi să se desfășoare în mod corect și sigur, este necesară identificarea clară a fiecărei persoane implicate. În acest sens, dreptul civil reglementează o serie de atribute de identificare care permit individualizarea persoanei fizice în societate și în circuitul juridic. Atributele de identificare, precum numele, domiciliul și starea civilă, au un rol esențial în stabilirea identității juridice a individului, contribuind la protecția drepturilor sale și la asigurarea securității raporturilor juridice. Aceste elemente nu sunt doar simple date de identificare, ci adevărate instituții juridice, reglementate de lege și protejate împotriva oricăror atingeri nelegitime. În cadrul prezentei lucrări vor fi analizate principalele atribute de identificare ale persoanei fizice, rolul și importanța acestora în raporturile juridice civile, precum și modalitățile de protecție juridică de care beneficiază.

Articolul 23 din Codul Civil al Republicii Moldova definește persoana fizică. Acesta stipulează că persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile. Orice ființă umană dobândește calitatea de persoană fizică de la momentul nașterii și o pierde odată cu decesul, având astfel capacitatea de a participa la raporturi juridice. Un element esențial al persoanei fizice îl constituie capacitatea juridică, care se împarte în capacitate de folosință și capacitate de exercițiu. Capacitatea de folosință a persoanei fizice este acea parte componentă a capacității civile care constă în aptitudinea generală de a dobândi drepturi și obligații civile. Conținutul capacității de folosință îmbină două laturi: latura activă, care exprimă aptitudinea individului de a avea drepturi subiective civile și latura pasivă, care exprimă aptitudinea persoanei fizice de a avea obligații civile. Persoana fizică ocupă un loc important în cadrul raporturilor juridice civile, întrucât toate drepturile și obligațiile se raportează, în mod direct sau indirect, la aceasta. Astfel, este necesară o identificare precisă a persoanei, realizată prin intermediul atributelor de identificare reglementate de lege, pentru a asigura siguranța și stabilitatea raporturilor juridice.

Atributele de identificare ale persoanei fizice au o importanță deosebită în cadrul raporturilor juridice civile, deoarece asigură individualizarea corectă a subiectelor de drept.

Fără aceste elemente, ar fi dificilă stabilirea exactă a părților implicate în raporturile juridice și, implicit, a drepturilor și obligațiilor acestora. Numele permite identificarea persoanei în societate și în actele juridice, domiciliul stabilește locul unde aceasta poate fi contactată sau unde se desfășoară anumite efecte juridice, iar starea civilă determină statutul juridic și familial al persoanei. Astfel, aceste atribute contribuie la siguranța circuitului civil, la evitarea confuziilor între persoane și la buna desfășurare a raporturilor juridice. Ele reprezintă elemente esențiale pentru funcționarea corectă a dreptului civil.

Numele reprezintă principalul atribut de identificare al persoanei fizice. Conform art. 36 din Codul Civil al Republicii Moldova, numele cuprinde numele de familie și prenumele, iar în cazul prevăzut de lege, și patronimicul. Acesta are rolul de a individualiza persoana în societate și în raporturile juridice. Numele este un drept personal nepatrimonial, fiind inalienabil, imprescriptibil și ocrotit de lege. De asemenea, legea prevede condițiile în care numele poate fi schimbat sau modificat, cum ar fi în cazul când numele este format din expresii indecente, ridicole ori transformat prin traducere.

Numele de familie este acea componentă a numelui care indică legătura persoanei fizice cu o anumită familie și deci o individualizează în primul rând în societate, deosebind-o, de regulă, de membri altei familii. Prenumele servește la individualizarea unei persoane fizice mai ales în raporturile cu ceilalți membri ai familiei din care face parte, dar și în raporturile cu alte persoane care au același nume de familie.

Numele, ca drept personal nepatrimonial, are următoarele caractere în raporturile juridice:

- legalitatea: numele este recunoscut, ca aptitudine, de lege, iar condițiile de dobândire, modificare ori schimbare sunt stabilite prin lege;
- egalitatea: regimul juridic al persoanei fizice este același, egal pentru toți oamenii, indiferent de rasă, naționalitate, origine etnică, religie, sex sau alte asemenea criterii;
- inalienabilitatea: persoana fizică nu poate renunța la nume și nu îl poate înstrăina.

Domiciliul este locul unde persoana fizică își are reședința obișnuită. art. 38, alin. 1, C. civ. Persoana își păstrează domiciliul atât timp cât nu și-a stabilit un altul. Acesta are o importanță deosebită, deoarece servește la localizarea în spațiu a persoanei. Reședința reprezintă locuința secundară a persoanei, având un caracter temporar, spre deosebire de domiciliu.

Dreptul la domiciliu prezintă caracterele juridice ale oricărui drept nepatrimonial, la care se adaugă următoarele caractere specifice:

- unicitatea: la un anumit moment, o persoană fizică are un singur domiciliu, dacă o persoană fizică are mai multe locuințe, domiciliul este reprezentat de cea principală;
- obligativitatea: ca mijloc de individualizare a persoanei fizice, domiciliul reprezintă nu numai un drept, ci și o obligație, reședința va fi considerată domiciliu când acesta nu este cunoscut în lipsă de

reședință, persoana fizică este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește.

- inviolabilitatea: interdicția pătrunderii în domiciliul unei persoane fizice fără încuviințarea acesteia, sub sancțiunea penală pentru infracțiunea de violare de domiciliu; prin inviolabilitatea domiciliului se protejează viața privată a persoanei fizice;

- libertatea alegerii cetățeniei au dreptul să își stabilească sau să își schimbe în mod liber domiciliul, stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decât atunci când cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo locuința principală, dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la organele administrative competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt.

Starea civilă se consideră ca fiind mijlocul juridic de individualizare a persoanei fizice pentru indicarea calităților personale având această semnificație, potrivit legii. Pentru ca, în mod concret, o persoană să capete o anumită stare civilă este necesar să intervină anumite împrejurări, ca fapte juridice sau acte juridice, cum sunt, de exemplu, nașterea, căsătoria, decesul, de care legea leagă diferite efecte,

interesând statutul juridic al persoanei. Aceste elemente sunt înregistrate în actele de stare civilă și au un rol esențial în determinarea drepturilor și obligațiilor persoanei în cadrul raporturilor juridice.

Referitor la caracterele juridice ce sunt comune tuturor atributelor de identificare a persoanei fizice (legalitate, universalitate, personalitate, inalienabilitate, imprescriptibilitate), alături de acestea, la starea civilă se adaugă și un caracter juridic specific, respectiv indivizibilitatea, prin care o persoană nu poate avea decât singură stare civilă, aceeași în toate raporturile juridice la care participă. De exemplu, o persoană nu poate fi căsătorită doar față de sot/sotie și de restul persoanelor să fie necăsătorită.

Ca sumă a calităților personale ale persoanei fizice, starea civilă conține următoarele elemente:

- calități privind filiația persoanei fizice (copil cu filiația stabilită/nestabilită, copil din căsătorie/din afara căsătoriei, copil rezultat din reproducerea umană asistată medical cu tert donator, copil adoptat);

- calități privind starea conjugală a persoanei fizice (persoană căsătorită, necăsătorită);

- sexul;

- cetățenia;

- vârsta.

Atributele de identificare ale persoanei fizice beneficiază de protecție juridică, deoarece acestea au o importanță esențială în individualizarea persoanei în cadrul raporturilor juridice civile. Legea ocrotește aceste atribute împotriva oricăror atingeri nelegitime, asigurând respectarea drepturilor personale nepatrimoniale. Dreptul la nume este protejat prin posibilitatea persoanei de a se apăra împotriva utilizării neautorizate sau a atingerilor aduse acestuia. De asemenea, domiciliul și reședința sunt protejate prin norme juridice care garantează inviolabilitatea locuinței, iar starea civilă este protejată prin reglementarea strictă a actelor de stare civilă și a modului de înregistrare a acestora. În cazul încălcării acestor drepturi, persoana fizică are posibilitatea de a solicita repararea prejudiciului și restabilirea dreptului încălcat, inclusiv pe cale judiciară. Astfel, protecția juridică a atributelor de identificare contribuie la asigurarea stabilității și securității raporturilor juridice civile.

În concluzie, atributele de identificare ale persoanei fizice: numele, domiciliul și starea civilă, reprezintă elemente fundamentale pentru individualizarea acesteia în cadrul raporturilor juridice civile. Acestea nu au doar o funcție formală de identificare, ci constituie adevărate instituții juridice, reglementate și protejate de lege, care contribuie la asigurarea ordinii și securității în circuitul civil. Prin intermediul acestor atribute se stabilește cu exactitate identitatea persoanei, se determină drepturile și obligațiile sale și se facilitează desfășurarea corectă a raporturilor juridice.

Importanța lor este evidențiată atât prin rolul pe care îl au în prevenirea confuziilor între subiectele de drept, cât și prin mecanismele juridice de protecție instituite pentru apărarea lor. Astfel, orice atingere adusă acestor atribute poate fi sancționată, persoana având posibilitatea de a solicita restabilirea drepturilor încălcate. În ansamblu, atributele de identificare ale persoanei fizice contribuie esențial la funcționarea eficientă a dreptului civil, garantând stabilitatea, siguranța și legalitatea raporturilor juridice în societate.

Bibliografie:

1. Boroș Gabriel, Drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu, București, 2021.
2. Codul civil al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1107 din 06.06.2002.
3. Lupulescu Dumitru; Lupulescu Ana-Maria. Atributele de identificare ale persoanei fizice, disponibil online. Link: <https://ro.scribd.com/document/380866576/Rasfoire-Atributele-de-identificare-ale-persoanei-fizice-pdf>
4. Toader Alexandru-Ionuț; Ungureanu Carmen-Tamara, Drept civil. Partea generală. Persoanele, ediția a VI-a.
5. Trușcă Petrică, Drept civil. Partea generală. Persoanele – suport de curs, disponibil online. Link: [D_1_N14_Drept_civil_Partea_generala_Persoanele_Trusca_Petrica.pdf](#)